

Bezeichnet das Substantiv einen Theil des Körpers, so geht das Fem. auf आ aus, P. 4, 1, 57. (अकेशा *haarlos*, Sch.). Der Ton ruht auf der letzten Silbe P. 6, 2, 172. In den Veden vielfache Ausnahmen, ohne dass eine bestimmte Regel wahrzunehmen wäre. Vor dem Affix क (अब्रह्मबन्धूक, अत्रौदिक) eine abweichende Betonung, P. 6, 2, 173. 174. Die indischen Lexicographen geben der Negation auch die Bedeutung von wenig (इषदर्थे *TRIK. स्वल्पार्थे MED. H. an.*), weil sie, wie auch in andern Sprachen, bisweilen in übertreibender Weise gebraucht wird. So umschreibt z. B. ÇKDR. अकेश durch 1) केशरहित *haarlos*, 2) अल्पकेशयुक्त *mit wenig Haar versehen*, 3) अप्रशस्तकेशविशिष्ट *nicht durch schönes Haar ausgezeichnet*. — 2) mit Adjectiven aller Art: अक्रूर *nicht rauh* M. 2, 33. अतिस *nicht von Metall* M. 6, 53. अकृस्ताभरणोपेत *nicht mit Handschmuck versehen* R. 1, 6, 9. अतीदण्ण oder अतीदण्ण, अंशुचि oder अंशुचि; dieselbe doppelte Betonung haben die Nomina ag. auf तरू mit dem Accent auf der ersten Silbe, P. 6, 2, 161. Vgl. über die Betonung noch P. 6, 2, 155 — 158. 160. Bisweilen verlieren solche Composita ganz die ihnen ursprünglich zukommende Unbestimmtheit des Begriffs, indem durch das Negiren eines bestimmten Begriffes der gerade entgegengesetzte Begriff gemeint wird; so bedeutet z. B. असित *nicht weiss* geradezu *schwarz*. Zwei Negationen bejahen: अनमितंपच = मितंपच, अनसूरि *KHĀND. Up. 4, 3, 7.* = सूरि. — 3) mit verschiedenen Pronominibus: असम् *nicht er*, अनेपस् *nicht dieser* P. 6, 1, 132. Vgl. अकस्मात्, अकिंचन, अकृतोभय, अकुत्रा, अकुध्यञ्. — 4) mit Adverbien: अमृषा *in Wahrheit* BṚH. ĀR. Up. 3, 9, 28. असकृत् *nicht einmal, öfters*. — 5) mit Participien aller Art, mit dem Gerundivum und mit dem Infinitiv: मामप्रथम्यन् N. 11, 12. किं नु मे स्यादिदमकुर्वतः *was würde wohl mit mir geschehen, wenn ich dieses nicht thäte* N. 10, 10. अनन्न oder अनन्नं P. 6, 2, 161. Das Partic. praet. pass. verbindet sich mit der verneinten Form desselben Partic. sehr häufig zu einem Compositum, P. 2, 1, 60. (कृताकृतम्, भुक्ताभुक्तम्, अशितानशितेन जीवति, क्लिष्टाक्लिशितेन वर्तते Sch.) अकृतव्यं, अकरणीयं P. 6, 2, 160. अदत्त्वा AV. 12, 5, 19. अनवाप्य *VIṢV. 8, 17.* अनशितुं दध्ने *KHĀND. Up. 4, 10, 3.* नाशकती-त्रमायासमकर्तुम् *DAṢ. 2, 19.* वेति शक्यमवक्तुम् *PAT. zu P. 7, 3, 70.* अन्यतरव्क्वमकर्तुम् *id. zu 1, 1, 62.* — 6) mit einem Verbum finitum: अपचसि त्वं ज्ञात्स्व *du kochst nicht* (im Vorwurf), *Narr!* VĀRT. zu P. 6, 3, 73. — Man hat die neg. Partikel अ mit dem im vorigen Artikel besprochenen Pronominalstamm der 3ten Person identificirt; die indischen Grammatiker dagegen halten अ für eine Verstümmelung von न (नञ्); s. P. 6, 3, 73 — 77. Vop. 6, 9.

4. अ Augment beim Imperfect, Aorist und Conditionalis. Ist wohl auch auf den unter 2. erwähnten Pronominalstamm der 3ten Person zurückzuführen.

5. अ m. Vishṇu *TRIK. 1, 1, 29. MED. avj. 2.*

अश्रणिन् (3. अ + श्रणिन्) = अनृषिन् *adj. frei von Schulden* MBu. im ÇKDR.

1. अंश (s. gaṇa वृषादि) m. *सुध. K. 249, b, ult. 1) Theil* AK. 2, 9, 90. H. 1434. — a) *Theil, Abschnitt* H. an. 2, 542. (एकदेशे वस्तुनः): षोडशो ऽशः (चन्द्रस्य) काला *der 16te Theil (des Mondes) heisst kalā* H. 106. तू-रीश *der 4te Theil* AK. 3, 4, 92. अंशो ऽष्टमो ऽङ्कः *der 8te Abschnitt, die*

8te Stunde des (18stündigen) Tages AK. 2, 7, 31. षष्ठमंशं प्रद्यात्पैतृका-द्वनात् *den 6ten Theil gebe er vom väterlichen Vermögen* M. 9, 164. ममै-वोशः *ein Theil von mir* BṚH. 13, 7. — b) *ein Theil des Kaufpreises, Haftgeld*: आ नस्तुवं रयि भ्रांशं न प्रतिजानते *RV. 3, 43, 4.* — c) *Antheil*: उदिह्वस्य रिच्यते अंशो धनं न ङ्गियुषः *RV. 7, 32, 12.* अघायि धीतिरसं-प्रमंशोः 10, 31, 3. AV. 11, 1, 5. तदसिरेव दातव्यं स्वतो ऽशतः *M. 8, 408.* Erbschaftsantheil: अनंशो क्लीवपतितो *M. 9, 201.* निरंशक *ohne Erbtheil* *bleibend* JĀG. 2, 140. पत्यः कार्याः समाशिकाः 2, 115. — d) *Partei*: अस्मा-कमंशमुदेवा भरे भरे *RV. 1, 102, 4. 112, 1.* — e) *Nenner eines Bruchs* *COLEBR. Alg. 13.* — 2) *Theilung, Erbschaftstheilung* H. an. 2, 542. (विभाजने): सकृदंशो नियतति *M. 9, 47.* = *Siv. 2, 26.* — 3) *Name eines Āditja (Theilnehmer, Vertheiler* *ROTH in Z. d. d. m. G. VI, 75.)*: तमंशो विद्वे देव भाज्युः (*Agni*) *RV. 2, 1, 4. 27, 1. 5, 42, 5. VS. 10, 5. AV. 6, 2, 5. 11, 17, 2.* *Name des 6ten Āditja, MBh. 1, 2523. des 11ten, HARIV. 176. VP. des 5ten, MIT. 142, 3. des 9ten, HARIV. 12436.* — Es kommt auch die Schreibart अंस vor.

2. अंश m. n. *Schulter* AK. 2, 6, 2, 29, v. 1. विपुलांशः *R. 1, 1, 11.* — Vgl. अंस, das durch das Gewicht der Autoritäten und durch das goth. amsa sich als die ältere Form erweist.

1. अंशक (von 1. अंश) m. 1) *Theil* AK. 1, 1, 2, 17. — 2) *Erbe (Antheil an der Erbschaft habend)* P. 5, 2, 69. *Verwandter* *TRIK. 2, 6, 9.*

2. अंशक n. *Tag* *TRIK. 1, 1, 104.* — Von अंश *Theil*, insofern der Tag in kleinere Zeitabschnitte getheilt wird; vgl. अंशो ऽष्टमो ऽङ्कः *die 8te Stunde des Tages* AK. 2, 7, 31.

3. अंशक f. अंशिका am Ende eines adj. Compositums. S. u. 1. अंश. अंशकरणा (1. अंश + करण) n. *Theilung* *KAVIKALPADR.* im ÇKDR. u. अंश und अंस.

अंशय (Denom. von अंश *Theil*), अंशयति *theilen*, *KAVIKALPADR.* (विभाजने, अंशकरणौ) im ÇKDR. — Auch अंसयति.

अंशल (von अंश *Schulter*) *adj. stark, kräftig* *RAMĀN. zu AK.* im ÇKDR. — Vgl. अंसल.

अंशसवर्षा (1. अंश 1, e. + सवर्षा) *das Reduciren von Brüchen auf einen gemeinschaftlichen Nenner*, *COLEBR. Alg. 13.*

अंशकर (1. अंश + कर) *adj. einen Erbschaftsantheil empfangend, er- bend*, P. 3, 2, 9, Sch. JĀG. 2, 132. 133.

अंशापय्, अंशापयति (Denom. von अंश *Theil*) *theilen*, *WEST. s. r. अंस- अंशावतरण (1. अंश + अवतरण) n. die Herabkunft der Theile (der Götter), der N. des 64ten — 67ten Kapitels im 1sten Buche des MA- RĀBHĀRATA, LIA. I, 489.*

अंशिन् (von 1. अंश) am Ende eines adj. Comp.: सर्वे वा स्युः समाशिनः *oder alle mögen gleiche Theile (bei der Erbtheilung) empfangen* JĀG. 2, 114.

अंशु m. 1) *Faser, Schoss, Stengel (der Somapflanze)* *RV. 1, 46, 10. 91, 17. 123, 3. 7, 98, 1. 8, 61, 2. 9, 62, 4. 67, 23. 68, 4. 74, 5. VS. 5, 7. 20, 27. AV. 6, 49, 2. 11, 1, 9.* — 2) *Strahl* AK. 1, 1, 2, 34. H. 99. *MED. ç. 1. R. 1, 7, 17.* सोमसूर्याप्रु JĀG. 1, 194. *Sonnenstrahl* H. an. 2, 542 (किरणो चाण्डीधितेः). — 3) *Glanz* *MED. ç. 1.* — 4) *Sonne* H. 95. *VIṢVA* im ÇKDR. — 5) *kleines Stückchen Faden* u. s. w. (सूत्रादिसूत्रमोशे) H. an. 2, 542. *geringfügiges Ding, Bischen* *VIṢVA* im ÇKDR. — 6) *Kleidung* *DHAR.* im ÇKDR.; vgl.